

Ks § 51

Dnr: KS 2026/78

Biblioteksplan 2026-2030

Kommunstyrelsen rekommenderar kommunfullmäktige besluta

att anta biblioteksplan för Surahammars kommun att gälla för perioden 2026–2030.

att upphäva biblioteksplan 2021–2025 antagen av kommunstyrelsen 2021-08-23, § 128.

Sammanfattning

Biblioteksplanen har reviderats för att tydliggöra bibliotekets uppdrag i enlighet med gällande lagstiftning och kommunens övergripande mål. Revideringen innebär en aktualisering av mål och prioriteringar, med särskilt fokus på demokrati, läsfrämjande arbete, tillgänglighet, medieförsörjning, digital delaktighet samt bibliotekets roll som mötesplats och kulturarena i kommunen.

Planen tydliggör även bibliotekets samverkan med föreningsliv, skolor och andra aktörer samt vikten av att synliggöra bibliotekets verksamhet för att nå fler invånare.

Propositionsordning

Ordförande Johanna Olofsson (M) ställer proposition på kultur- och fritidsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Ärendegång

Kultur- och fritidsutskottet 2026-03-10, § 2

Bilagor

Tjänsteutlåtande
Biblioteksplan 2026–2030

Expedieras till

Kultur- och fritidsenheten
Barn- och bildningsnämnden
Kanslienheten

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

KFU § 2

Dnr: KS 2026/78

Biblioteksplan 2026-2030

Kultur- och fritidsutskottet föreslår kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige besluta

att anta biblioteksplan för Surahammars kommun att gälla för perioden 2026–2030.

att upphäva biblioteksplan 2021–2025 antagen av kommunstyrelsen 2021-08-23, § 128.

Sammanfattning

Biblioteksplanen har reviderats för att tydliggöra bibliotekets uppdrag i enlighet med gällande lagstiftning och kommunens övergripande mål. Revideringen innebär en aktualisering av mål och prioriteringar, med särskilt fokus på demokrati, läsfrämjande arbete, tillgänglighet, medieförsörjning, digital delaktighet samt bibliotekets roll som mötesplats och kulturarena i kommunen.

Planen tydliggör även bibliotekets samverkan med föreningsliv, skolor och andra aktörer samt vikten av att synliggöra bibliotekets verksamhet för att nå fler invånare.

Propositionsordning

Ordförande Beatrice Granlund (S) ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Bilagor

Tjänsteutlåtande
Biblioteksplan 2026–2030

Expedieras till

Kultur- och fritidsenheten
Barn- och bildningsnämnden
Kanslienheten

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

Biblioteksplan 2026-2030

Kultur- och fritidsutskottet föreslår kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige besluta

att anta biblioteksplan för Surahammars kommun att gälla för perioden 2026-2030.

att upphäva biblioteksplan 2021–2025 antagen av kommunstyrelsen 2021-08-23, § 128.

Sammanfattning

Biblioteksplanen har reviderats för att tydliggöra bibliotekets uppdrag i enlighet med gällande lagstiftning och kommunens övergripande mål. Revideringen innebär en aktualisering av mål och prioriteringar, med särskilt fokus på demokrati, läsfrämjande arbete, tillgänglighet, medieförsörjning, digital delaktighet samt bibliotekets roll som mötesplats och kulturarena i kommunen.

Planen tydliggör även bibliotekets samverkan med föreningsliv, skolor och andra aktörer samt vikten av att synliggöra bibliotekets verksamhet för att nå fler invånare.

Barnkonsekvensprövning

Biblioteksverksamheten har en central roll i att främja barns och ungas språkutveckling, läsning och tillgång till information. I den reviderade biblioteksplanen prioriteras barns och ungas rätt till litteratur, kultur och en trygg mötesplats i enlighet med barnkonventionen.

Planen stärker förutsättningarna för likvärdig tillgång till medier och aktiviteter för alla barn och unga i kommunen, oavsett bakgrund eller förutsättningar. Revideringen bedöms därmed ha en positiv påverkan ur ett barnperspektiv.

Bilagor

Biblioteksplan 2026–2030

Skickas till

Kultur- och fritidsenheten
Barn- och bildningsnämnden
Kanslienheten

Handläggare: Gunilla Falk

BIBLIOTEKSPLAN 2026-2030

Surahammars kommun

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd	Beslutsinstans
<i>Biblioteksplan 2026-2030</i>	<i>Plan</i>	<i>2026-04-07</i>	<i>Kommunfullmäktige, §</i>
Dokumentansvarig	Diarienummer	Senast reviderad	Giltig till
<i>Kultur- och fritidsenheten</i>	<i>KS 2026/78</i>		<i>Tillsvidare</i>

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
	1.1 Surahammars kommun	4
	1.2 Biblioteken i Surahammar.....	5
2	Vision	6
3	Bibliotekets roller	7
	3.1 Kulturcentrum	7
	3.2 Informations- och kunskapscentrum	8
	3.3 Mötesplats	9
	3.4 Stöd för språkutveckling och läslust.....	9
4	Målgrupper	11
	4.1 Personer med funktionsnedsättning.....	11
	4.2 Personer med utländsk härkomst	12
	4.3 Nationella minoriteter.....	12
	4.4 Barn och ungdomar	13
	4.5 Äldre inom omsorgen.....	14
	4.6 Vuxenstuderande	14
5	Regionalsamverkan.....	16
6	Personal och bemötande.....	17

1 Inledning

Syftet med Surahammars kommuns biblioteksplan är att stärka och utveckla kommunens biblioteksverksamhet. Planen ska ge struktur åt viktiga utvecklingsområden och tydliggöra folkbibliotekens och skolbibliotekens gemensamma uppdrag. Den fungerar som ett styrdokument som förankrar biblioteksverksamheten på politisk nivå och ska vara i linje med övriga kommunala styrdokument. Planen klargör bibliotekets roll i samhället och beskriver hur verksamheten bidrar till kommunens övergripande mål.

Biblioteksplanen vilar på följande grunder:

- **Bibliotekslagen (2013:801):** Varje kommun ska ha ett folkbibliotek som främjar läsning, litteratur, information, utbildning och kultur. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt personer med funktionsnedsättning, invandrare och barn.
- **Skollagen:** Alla elever ska ha tillgång till ett skolbibliotek.
- **Kommunens styrdokument**
- **Regional kulturplan för Västmanlands län**
- **FN:s konvention om barnets rättigheter**
- **FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning**
- **Europeisk deklaration om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR)**
- **UNESCO:s folkbiblioteksmanifest**
- **UNESCO:s skolbiblioteksmanifest**

Biblioteksplanen ska följas upp vart fjärde år. Ansvaret för uppföljningen ligger hos Kultur- och fritidsutskottet. I den årliga verksamhetsplanen konkretiseras de utvecklingsområden som presenteras i biblioteksplanen. Ansvar för att ta fram och revidera verksamhetsplanen årligen har bibliotekssamordnaren, i samarbete med kultur- och fritidschefen samt bibliotekets personal.

Surahammars folkbibliotek är en del av kommunstyrelseförvaltningen, som i sin tur lyder under kommunfullmäktige.

1.1 Surahammars kommun

Surahammars har 9 845 invånare (december 2024). Kommunen har en högre andel pensionärer än riksgenomsnittet — 25,8 % jämfört med rikets 20,8 %. Andelen barn och ungdomar (0–18 år) är 21,9 %, vilket ligger nära riksgenomsnittet på 21,5 %.

27,3 % av kommunens invånare har utländsk bakgrund, vilket motsvarar rikssnittet på 27 %. Surahammars är dessutom ett finskt förvaltningsområde, och cirka 27 % av invånarna är födda i Finland eller har minst en förälder som är född där.

Utpendlingen över kommungränsen är 59 %, vilket visar att många invånare arbetar i andra kommuner.

1.2 Biblioteken i Surahammars

Huvudbiblioteket ligger i Folkan mitt i Surahammars tätort. Det har normalt öppet 30 timmar i veckan, med något begränsat öppethållande under sommaren. Biblioteket tar emot inbokade skolklasser, förskolegrupper och andra besök även utanför ordinarie öppettider.

Virso filialbibliotek fungerar både som folkbibliotek och skolbibliotek för Virsoboskolan, som omfattar förskoleklass samt låg- och mellanstadium. Filialen har öppet 6 timmar i veckan med personal, samt meröppet 60 timmar i veckan. Under meröppet kan besökare låna böcker via utlåningsautomat, läsa tidningar och tidskrifter samt använda datorer.

Ramnäs filialbibliotek är både folk- och skolbibliotek för Bäckhammarskolan, som har förskoleklass samt låg- och mellanstadium. Filialen har öppet 5 timmar i veckan med personal och meröppet 72 timmar i veckan. Under meröppet kan besökare låna böcker, läsa tidningar och tidskrifter samt använda datorer.

2 Vision

Ett levande bibliotek som utvecklas i dialog med användarna

Biblioteket ska vara en levande och inkluderande plats som utvecklas i samspel med sina användare. Genom att lyssna på besökarnas behov och önskemål kan biblioteket fortsätta vara en viktig del av det lokala samhället – en plats för lärande, kultur, möten och gemenskap.

Mål

- **Biblioteket främjar språkutveckling och läslust**
Biblioteket arbetar aktivt för att väcka och stärka intresset för språk, läsning och berättande – för alla åldrar. Särskild uppmärksamhet riktas till barn och unga, personer med annat modersmål än svenska samt personer med läs- och skrivsvårigheter.
- **Biblioteket ska vara en öppen och inkluderande arena som värnar om allas rätt till läsning och information**
Genom ett mångsidigt, aktuellt och kvalitativt bok- och mediebestånd samt tillgång till digitala resurser ska biblioteket främja läslust, kunskap av kritiskt tänkande. Biblioteket ska även ge invånarna förutsättningar att delta i informationssamhället.
- **Biblioteket är en mötesplats i kommunen**
Biblioteket ska vara en öppen och välkomnande miljö där människor möts över generationer och bakgrunder. Genom aktiv samverkan och ett synliggörande av bibliotekets verksamhet i samarbete med lokala föreningar, skolor, studieförbund och andra aktörer ska biblioteket bidra till att stärka den sociala gemenskapen i Surahammar.
- **Biblioteket – en drivkraft för ett levande kulturliv**
Kulturaktiviteter och programverksamhet utvecklas i nära dialog med invånare och samarbetspartners. Biblioteket initierar och genomför egna arrangemang samt tar tillvara lokala initiativ och idéer, vilket bidrar till ett rikt och tillgängligt kulturliv för alla.
- **Biblioteket samverkar med länets övriga folkbibliotek**
Samarbetet inom regionen stärker tillgången till medier, kompetens och gemensamma satsningar. Genom nätverk och samverkan utvecklas bibliotekens service och kvalitet till nytta för invånarna i hela länet.

3 Bibliotekets roller

Biblioteket har en central roll i det demokratiska samhället. Yttrandefriheten, som är skyddad i grundlagen, bygger på att alla människor har tillgång till språk, kunskap och information. Biblioteket gör detta möjligt genom att erbjuda fri och jämlik tillgång till litteratur, information och digitala resurser.

Genom att tillhandahålla tillförlitlig information, ett brett medieurval och fria rum för samtal och reflektion bidrar biblioteket till ett öppet och demokratiskt samhälle. Biblioteket stödjer invånarnas möjligheter att bilda sig egna uppfattningar, fatta välgrundade beslut och delta aktivt i samhällslivet.

Biblioteket är också en plats för livslångt lärande, kreativitet och kulturell utveckling. Det är ett rum där människor möts, lär av varandra och delar erfarenheter — en trygg och tillgänglig mötesplats för alla, oavsett bakgrund, ålder eller förutsättningar.

3.1 Kulturcentrum

Biblioteket är en viktig kulturarena i Surahammars kommun. Genom sitt breda utbud av evenemang och aktiviteter erbjuder biblioteket invånarna möjligheter till upplevelser, delaktighet och eget skapande.

I bibliotekets programverksamhet ingår bland annat sagostunder, författarbesök, bokpresentationer, utställningar, studiecirkel och föreläsningar. Biblioteket uppmuntrar också till kreativt skapande i olika former och vill inspirera människor att ta del av, och själva bidra till, kommunens kulturliv.

Som en öppen och tillgänglig mötesplats stimulerar biblioteket invånarna att söka kunskap och kulturupplevelser. Biblioteket ska vara en naturlig arena för samtal, reflektion och aktuell debatt – ett rum där kultur och demokrati möts.

Mål

- **Biblioteket ska anordna minst 40 aktivitetstillfällen per årsarbetare och år.**
Aktivitetserna ska bidra till att stärka bibliotekets roll som kulturell mötesplats och skapa möjligheter för både bredd och fördjupning inom kultur och bildning i dialog med användarna.
- **Minst fem procent av de publika aktiviteterna ska genomföras i samarbete med andra aktörer.**
Genom samverkan med föreningar, studieförbund, skolor och andra kulturaktörer breddas utbudet och fler invånare nås. Samverkan stärker bibliotekets förankring i lokalsamhället och bidrar till ett levande kulturliv i hela kommunen.

3.2 Informations- och kunskapscentrum

Biblioteket är ett centrum för både formellt och informellt lärande. Det är en plats där människor kan söka, värdera och använda information för studier, arbete, personlig utveckling och samhällsengagemang.

Biblioteket erbjuder stöd i informationssökning och informationsförmedling, både genom personlig service och tillgång till digitala resurser. Här finns hjälp med referensfrågor, samhällsinformation och vägledning till tillförlitliga källor.

Alla medborgare ska ha fri och jämlik tillgång till information – såväl i fysisk som digital form. Kunskap är en viktig drivkraft för samhällsutvecklingen, och biblioteket har en central roll i att stödja det fria kunskapssökandet och främja det livslånga lärandet.

I ett modernt informationssamhälle är tillgången till tillförlitlig information en demokratisk rättighet. Biblioteket tillgängliggör samhällsinformation och erbjuder praktisk service såsom datorer, kopianator och skanner. För vissa grupper är biblioteket den enda plats där de kan ta del av digital information, kommunal service och modern teknik. Bibliotekspersonalen har en viktig roll i att stödja och vägleda besökare i det snabbt föränderliga digitala landskapet.

Att säkerställa allmänhetens tillgång till tillförlitlig information är en växande utmaning. En allt större del av informationsflödet finns i digital form, och med utvecklingen av artificiell intelligens (AI) ökar både möjligheterna och riskerna. Biblioteket ska bidra till att öka invånarnas digitala kompetens, källkritiska förmåga och förståelse för hur AI används och påverkar informationsspredning.

I en tid då desinformation och så kallade *fake news* sprids snabbt är bibliotekets uppdrag att stå för fakta, transparens och tillit viktigare än någonsin. Genom utbildningar, workshops och handledning kan biblioteket stärka invånarnas förmåga att tolka, värdera och använda information på ett medvetet och ansvarsfullt sätt.

Mål

- **Biblioteket ska främja digital delaktighet och informationskompetens.**
Alla invånare ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att söka, värdera och använda information, både i tryckt och digital form. Biblioteket erbjuder stöd och handledning i digitala frågor, exempelvis e-tjänster, informationssökning och användning av ny teknik.
- **Biblioteket ska bidra till ökad förståelse för artificiell intelligens (AI) och dess påverkan på informationsflöden.**
Genom föreläsningar, workshops och informationsinsatser ska biblioteket ge invånarna verktyg att förstå hur AI används, hur algoritmer påverkar det vi ser i digitala medier, och hur man kan förhålla sig kritiskt till automatiserat innehåll.

- **Biblioteket ska arbeta aktivt mot desinformation och spridning av falska nyheter.**
I samarbete med skolor, studieförbund och andra aktörer ska biblioteket erbjuda aktiviteter som stärker källkritik, medie- och informationskunnighet (MIK).

3.3 Mötesplats

Biblioteket är ett av de få öppna och offentliga rum som finns i dagens samhälle. Det är en plats där alla är välkomna – oavsett ålder, bakgrund eller livssituation. Biblioteket erbjuder en trivsamt, trygg och inspirerande miljö som uppmuntrar till både möten och egen reflektion.

Som samlingspunkt i lokalsamhället fyller biblioteket en viktig social funktion. Här kan människor träffas, utbyta tankar och upplevelser, delta i aktiviteter eller bara vistas i en lugn och tillgänglig miljö. Biblioteket ska erbjuda utrymme för både gemenskap och fördjupning – ett vardagsrum för hela kommunen.

Biblioteket ska även verka för att stärka den lokala demokratin genom att vara en plats för samtal, information och delaktighet. Här kan invånare mötas över gränser, ta del av samhällsfrågor och känna sig delaktiga i kommunens utveckling.

Mål

- **Antalet fysiska besök per invånare ska öka till minst fem besök per kalenderår.**
Genom att utveckla aktiviteter, skapa attraktiva miljöer och kommunicera bibliotekets utbud på ett tillgängligt sätt ska fler invånare upptäcka biblioteket som en naturlig del av vardagen.

3.4 Stöd för språkutveckling och läslust

I artikel 18 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna står det att var och en har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet. Det innefattar frihet att hysa åsikter samt söka, ta emot och sprida information och idéer med hjälp av alla uttrycksmedel. För att kunna använda denna rättighet krävs ett språk och en god läsförmåga.

Språket är grunden till jämlikhet och en god läsförmåga är en förutsättning för att kunna vara fullt ut delaktig i samhället. Därför har biblioteket en central uppgift att stimulera kommuninvånarna till att få tillgång till språket genom läsning av alla former och format.

Bokläsning bjuder på stora upplevelser som gör avtryck i människors liv, likväl som det kan vara avkoppling och förströelse för stunden. Biblioteket har ett bokbestånd med både bredd och djup för människor med olika behov och i olika livssituationer.

Det är viktigt att den första kontakten med biblioteket kommer i tidig ålder eftersom språkutveckling och läsvanor grundläggs när barnen är små. Biblioteket ska tillhandahålla litteratur för alla åldrar.

Biblioteket kan under hela skoltiden vara ett stöd och komplement i träning av läsfärdigheten med fokus på läslust.

Litteratur ska erbjudas i tryckt form, som ljudböcker, e-böcker, daisy-böcker, storstilsböcker och som lättlästa böcker.

Mål

- **Andelen aktiva användare per invånare ska öka till 20 procent**, där aktiva användare avser invånare som har använt bibliotekets medier genom lån, reservation, återlämning eller omsättning.
Biblioteket ökar andelen aktiva användare genom att erbjuda ett aktuellt, relevant och varierat medieutbud i både fysiska och digitala format

4 Målgrupper

Biblioteket ska vara tillgängligt för alla och välkomnande för hela befolkningen. Det ska finnas många anledningar att besöka biblioteket – för att låna böcker, läsa tidningar och tidskrifter, söka information, studera, delta i programverksamhet eller helt enkelt för att vara i en trygg och inspirerande miljö.

Biblioteket är mer än en fysisk plats – det är en verksamhet som når ut till människor där de befinner sig. För att uppfylla sitt demokratiska uppdrag behöver biblioteket aktivt söka upp och inkludera grupper i samhället som av olika skäl inte själva kan ta sig till biblioteket. Det kan handla om äldre, personer med funktionsnedsättning, nyanlända, barnfamiljer eller invånare på landsbygden.

Genom uppsökande arbete, samverkan med andra aktörer och digitala lösningar kan biblioteket minska trösklarna till delaktighet och tillgång till kultur, kunskap och information.

Mål

- **Biblioteket ska vara synligt och närvarande i kommunens offentliga liv.**
Biblioteket ska delta i olika kommunala evenemang och aktiviteter för att öka kännedomen om verksamheten. Genom att informera om bibliotekets tjänster och möjligheter till föreningar, arbetsplatser och inom den kommunala organisationen stärks bibliotekets roll som en gemensam resurs för hela kommunen.

4.1 Personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning ska ha samma möjligheter att ta del av bibliotekets utbud och verksamhet som alla andra. Surahammars bibliotek har en tillgänglighetsplan som syftar till att skapa en fysiskt, digitalt och socialt tillgänglig miljö för alla besökare.

Biblioteket erbjuder anpassade medier som talböcker, storstilsböcker, lättlästa böcker och tidskrifter. För personer med läsnedsättning finns Daisy-böcker och tillgång till MTM:s (Myndigheten för tillgängliga medier) tjänster. Biblioteket har tillstånd enligt 17 § i upphovsrättslagen att ladda ner och producera talböcker på cd-skiva samt att registrera låntagare som själva kan ladda ner böcker via MTM:s tjänst *Legimus*.

För personer som inte själva kan ta sig till biblioteket erbjuder verksamheten Boken kommer-service, där böcker och andra medier levereras hem till låntagaren.

På barnavdelningen finns en särskild Äppelhylla – för dem som läser på annat sätt. Där finns bland annat taktila böcker, böcker med tecken som stöd och böcker med tillhörande Daisy-skiva. Syftet är att göra läsoplevelsen tillgänglig även för barn med olika funktionsnedsättningar.

Mål

- **Biblioteket ska kontinuerligt utveckla och synliggöra sitt utbud av tillgängliga medier och tjänster.**

Genom aktiv information, samverkan med vård, skola och omsorg samt riktade aktiviteter ska fler personer med funktionsnedsättning känna till och använda bibliotekets resurser.

4.2 Personer med utländsk härkomst

Biblioteket är en viktig resurs för människor med utländsk bakgrund och en central mötesplats som kan underlätta integration, språkutveckling och delaktighet i samhället. Genom att erbjuda en öppen och välkomnande miljö bidrar biblioteket till att skapa förståelse, samhörighet och interkulturella möten.

Bibliotekets medieutbud ska spegla samhällets mångfald och ge möjlighet till både språkstöd och kulturell igenkänning. Biblioteket tillhandahåller böcker på lättläst svenska, litteratur och tidskrifter på flera språk, ordböcker, språkkurser samt digitala resurser och datorer som stödjer lärande och kommunikation.

Som en del av Surahammars uppdrag som finskt förvaltningsområde ska biblioteket också särskilt främja tillgången till litteratur och kultur på finska språket.

Mål

- **Biblioteket ska aktivt stödja integration och språkutveckling.**
Genom samarbete med SFI, skolor, föreningar och andra samhällsaktörer ska biblioteket erbjuda aktiviteter som språkcaféer, högläsning, informationsmöten och kulturprogram som stärker språket och främjar möten mellan människor med olika bakgrund.
- **Bibliotekets medieutbud ska spegla kommunens språkliga och kulturella mångfald.**
Biblioteket ska kontinuerligt utvärdera och utveckla sitt utbud av medier på olika språk, samt synliggöra dessa resurser genom skyltning, temautställningar och digital kommunikation.

4.3 Nationella minoriteter

Sedan januari 2010 gäller lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724), som fastslår att de nationella minoritetsspråken ska skyddas och främjas, och att de nationella minoriteterna ska ha möjlighet att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur.

Sveriges fem nationella minoriteter är:

- samer, med språket samiska
- sverigefinnar, med språket finska
- tornedalingar, med språket meänkieli

- romer, med språket romani chib
- judar, med språket jiddisch

Biblioteket har ett särskilt ansvar för att synliggöra och stödja dessa minoriteters språk och kulturarv genom sitt medieurval, sin programverksamhet och sin roll som demokratisk mötesplats.

Finska språket har ett särskilt starkt skydd inom det finska förvaltningsområdet, och sedan den 1 maj 2010 ingår Surahammars kommun i detta område. Biblioteket köper in böcker och tidskrifter på finska och stödjer förvaltningsområdets arbete med språkvitalisering och med att sprida kunskap om finsk kultur och historia.

Biblioteket fungerar också som en mötesplats där det finska språket och kulturen kan synliggöras och uppmärksammas, exempelvis genom programverksamhet, utställningar och samarbete med det finska förvaltningsområdet.

Mål

- **Biblioteket och det finska förvaltningsområdet ska samarbeta kring aktiviteter för språkvitalisering och kulturell synlighet.**
Genom gemensam planering och genomförande av litteratur- och kulturprogram ska biblioteket bidra till att stärka det finska språket och främja intresset för finsk kultur.
- **Biblioteket ska erbjuda ett brett och aktuellt utbud av medier på finska samt synliggöra dessa i verksamheten.**
Genom skyltning, boktips, digitala kanaler och temautställningar ska biblioteket göra det finska språket och kulturarvet mer tillgängligt för kommunens invånare.
- **Biblioteket ska synliggöra samtliga nationella minoriteter genom program, utställningar och informationsinsatser.**
Genom att uppmärksamma minoriteternas språk, traditioner och högtider ska biblioteket bidra till ökad kunskap, delaktighet och förståelse för Sveriges kulturella mångfald.

4.4 Barn och ungdomar

Det läsfrämjande arbetet är en av bibliotekets mest centrala uppgifter. För att nå hög kvalitet krävs att biblioteket har både kompetens, resurser och samverkan med skolor och förskolor. Kvalitet innebär att arbetet bedrivs kontinuerligt, med genomtänkta metoder, engagerad personal och ett aktuellt och lockande medieutbud som speglar barns och ungas intressen och behov.

Biblioteket ska väcka och stärka barns och ungdomars lust till läsning, berättande och eget skapande. Genom bokpresentationer, läsprojekt, författarbesök och samarbeten med förskolor och skolor ges barn och unga möjlighet att upptäcka litteraturens bredd. Biblioteket ska även vara en trygg och inspirerande plats där unga kan vistas, läsa, studera och delta i aktiviteter.

Det läsfrämjande arbetet utgår från kommunens Läsfrämjandeplan, som uppdateras årligen och fungerar som ett verktyg för planering, uppföljning och utveckling av verksamheten.

Mål

- **Biblioteket ska genomföra minst 50 läsfrämjande aktiviteter per år för barn och unga.**
Aktiviteter kan vara bokprat, sagostunder, författarbesök eller andra arrangemang som stimulerar läslust och språkutveckling.
- **Samtliga (100 %) skolklasser i kommunen ska besöka biblioteket varje läsår.**
Besöken ska planeras i samverkan med skolorna och bidra till elevernas språkutveckling, informationskompetens och läslust.
- **Minst 80 % av kommunens förskoleavdelningar ska besöka biblioteket minst en gång per år.**
Besöken ska syfta till att väcka barnens nyfikenhet på böcker, berättelser och språk genom sagostunder, bokpresentationer och andra läsfrämjande aktiviteter.

4.5 Äldre inom omsorgen

Biblioteket har flera låntagare inom äldreboenden som regelbundet får Boken kommer-service, vilket gör det möjligt för dem att ta del av litteratur och medier även om de inte kan besöka biblioteket själva. Utöver detta finns boksnurror på tre servicehus, vilket ger de äldre enkel tillgång till böcker och tidskrifter.

Biblioteket arbetar för att äldre ska ha samma möjligheter som övriga invånare att ta del av kultur, information och läsoplevelser. Genom samverkan med äldreomsorgen kan verksamheten utvecklas och anpassas efter de äldres behov och önskemål.

Mål

- **Biblioteket ska initiera och upprätthålla en regelbunden dialog med företrädare för äldreomsorgen.**
Dialogen ska syfta till att utveckla bibliotekets tjänster för äldre, anpassa utbud och aktiviteter efter målgruppens behov, samt främja delaktighet och läslust.
- **Biblioteket ska utveckla, stärka och kontinuerligt utvärdera Boken kommer-servicen och boksnurror i syfte att nå fler äldre samt personer som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning inte själva kan besöka biblioteket.**
Arbetet ska ske genom aktiv information, samverkan med äldreomsorgen.

4.6 Vuxenstuderande

Biblioteket ger service till högskolestuderande och andra vuxenstuderande, bland annat genom fjärrlån. Alla studerande erbjuds biblioteksvisning och låntagarundervisning, där de får information

om bibliotekets resurser och hur dessa kan användas i studierna. Biblioteket köper även in viss kurslitteratur på grundnivå för att stödja studenterna i deras lärande.

Mål

- **Biblioteket ska erbjuda riktad användarundervisning till de vuxenstuderande som använder bibliotekets tjänster varje år.**

Undervisningen ska fokusera på att utveckla studerandes informationskompetens, källkritik och förmåga att använda bibliotekets digitala och fysiska resurser effektivt.

5 Regionalsamverkan

Bibliotekets uppdrag kan inte utföras isolerat – samverkan är avgörande för att uppnå hög kvalitet och tillgänglighet för biblioteksanvändarna. Biblioteket samarbetar både inom kommunen, i regionen och med aktörer i samhället, såsom föreningar, företag, civilsamhället och invånare.

Skola och förskola samarbetar aktivt med biblioteket för att främja lärande och läslust. Biblioteket erbjuder bokpresentationer, sagostunder och läsfrämjande aktiviteter både på skolor och i biblioteket.

Regionalt samarbete sker genom Bibliotek i Västmanland, ett nätverk som omfattar folkbiblioteken i Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar och Västerås. Genom detta samarbete används resurser mer effektivt, och invånarna får tillgång till hela länets biblioteksutbud, inklusive möjlighet att låna, återlämna och reservera medier på vilket bibliotek som helst. Alla bibliotek använder det gemensamma bibliotekssystemet Koha, och ett transportsystem inom länet möjliggör försändelser av medier tre gånger i veckan.

Mål

- **Biblioteket ska aktivt samverka inom Bibliotek i Västmanland för att utveckla en likvärdig och hållbar biblioteksverksamhet i hela länet.**

Samverkan sker genom gemensam planering, erfarenhetsutbyte och utvecklingsinsatser inom Bibliotek i Västmanland. Biblioteket deltar aktivt i gemensamma projekt, nätverk och kompetensutveckling samt delar resurser och tjänster där det är möjligt.

6 Personal och bemötande

Bibliotekets personal är serviceinriktad, professionell och engagerad. Mötet med besökaren står alltid i fokus, och personalen är bibliotekets viktigaste resurs för att skapa en tillgänglig, trygg och inspirerande miljö.

Snabba förändringar i samhället ställer höga krav på flexibilitet, förändringsbenägenhet och digital kompetens. Personalens uppgifter omfattar i allt högre grad handledning, informationsförmedling och läsfrämjande arbete. Samarbeten med skolor, föreningar, civilsamhället och andra aktörer är avgörande för bibliotekets relevans och förmåga att möta invånarnas behov.

Mål

- **Bibliotekets personal ska ge ett professionellt och vänligt bemötande samt visa god allmänbildning och kompetens inom informationssökning och medier.**

Bemötande och service ska kontinuerligt utvecklas genom utbildning, kompetensutveckling och uppföljning av användarnas upplevelse.